

ТЕМА 14:**АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ СЪОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ПАСИВА НА БАЛАНСА**

Анализът на съотношенията между елементите на капитала дава възможност за по-пълна оценка на структурата и трансформациите между собствения и привлечения капитал. На тази основа предприятието може да формира определени финансови стратегии с оглед поддържането на даден финансов стабилитет.

Съотношенията между елементите на капитала дават представа за финансовото напрежение на предприятието.

По-важните съотношения между елементите на капитала могат да се систематизират по следния начин:

Показатели	Формула	За предходната година	За текущата година
1 Коефициент на собствения капитал	$K_{ск} = \frac{\text{Собствен капитал}}{\text{Сума на капитала}}$	$K_{ск_0} = \frac{63\,382 \text{ лв}}{129\,338 \text{ лв}} = 0,49$	$K_{ск_1} = \frac{47\,865 \text{ лв}}{145\,163 \text{ лв}} = 0,33$
2 Коефициент на привлечения капитал	$K_{пк} = \frac{\text{Привлечен капитал}}{\text{Сума на капитала}}$	$K_{пк_0} = \frac{65\,956 \text{ лв}}{129\,338 \text{ лв}} = 0,51$	$K_{пк_1} = \frac{97\,298 \text{ лв}}{145\,163 \text{ лв}} = 0,67$
3 Коефициент на покритие на дълга	$K_{пд} = \frac{\text{Собствен капитал}}{\text{Привлечен капитал}}$	$K_{пд_0} = \frac{63\,382 \text{ лв}}{65\,956 \text{ лв}} = 0,96$	$K_{пд_1} = \frac{47\,865 \text{ лв}}{97\,298 \text{ лв}} = 0,49$
4 Финансов ливъридж	$\Phi Л = \frac{\text{Замен капитал}}{\text{Собствен + Замен капитал}}$	$\Phi Л_0 = \frac{2\,300 \text{ лв}}{65\,682 \text{ лв}} = 0,035$	$\Phi Л_1 = \frac{200 \text{ лв}}{48\,065 \text{ лв}} = 0,004$

където:

СК - собствен капитал

ПК - привлечен капитал

К - капитал

ЗК - замен капитал - сумата на задълженията по дългосрочните и краткосрочните банкови заеми

Формулата на показателя **финансов ливъридж** по същество показва относителния дял на дълга в рамките на целия капитал на предприятието. В случая се изключват финансиранятията.

Може да се покаже връзката на показателя финансов ливъридж с рентабилността.

Рентабилността на собствения капитал има следния аналитичен вид като процентно отношение на печалбата към собствения капитал:

Формула	За предходната година	За текущата година
$R_{ск} = \frac{\text{Печалба} * 100}{\text{Собствен капитал}}$	$R_{ск_0} = \frac{8\,863 * 100}{63\,382} = 13,98$	$R_{ск_1} = \frac{3\,139 * 100}{47\,865} = 6,56$

Връзка между финансов ливъридж и рентабилност се дава със следната формула:

$$\Phi Л = \frac{\text{Замен капитал}}{\frac{\text{Печалба} * 100}{R_{ск}} + \text{Замен капитал}}$$

Следва, че:

$$R_{ск} = \frac{\Phi Л * \text{Печалба} * 100}{\text{Замен капитал} * (1 - \Phi Л)}$$

Показателят за фин. ливъридж се намира в числителя, а също и в знаменателя, но с отрицателен знак. Това означава, че при нарастването му, рентабилността на собствения капитал се увеличава /т.е. при нарастване на заемния капитал се увеличава рентабилността на собствения/.

В някои разработки финансовият ливъридж се измерва като съотношение между привлечения капитал и сумата на собствения и привлечения капитал.

5 Финансов ливъридж'	$\Phi Л' = \frac{\text{Привлечен капитал}}{\text{Сума на капитала}}$	$\Phi Л'_0 = \frac{65\,956 \text{ лв}}{129\,338 \text{ лв}} = 0,51$	$\Phi Л'_1 = \frac{97\,298 \text{ лв}}{145\,163 \text{ лв}} = 0,67$
----------------------	--	---	---

Съществуват и други формули.

Високите стойности на показателя ливъридж показват, че в предприятието се реализира ефектът на лоста – повишаване рентабилността на собствения капитал при използване на заемни средства.

Стойностите на ливъридж коефициента (0,51 и 0,67) са над минималните граници – 0,33, изведени на база т.нар. **“сребърно правило”** за съотношението между привлечения и собствения капитал на предприятието, което гласи:

$$2.SK > PK > 0,5.SK$$

Ако обаче се използва първата формула за изчисляване на фин. ливъридж се вижда, че предприятието не използва ефекта на лоста.